

Beskrivelse af opkvalificeringsmuligheder og initiativer

Et justeret uddannelsesløft Under krisen er ufaglærte hårdt ramt, og erfaringer viser, at ufaglærte også er dem, som får sværest ved at få og fastholde nyt arbejde. Et styrket uddannelsesløft skal sikre, at ufaglærte får en erhvervsuddannelse og dermed bedre indkomst- og jobmuligheder, samtidig med at virksomhederne har adgang til kvalificeret arbejdskraft. Desuden vil det ekstraordinært i 2020 og 2021 være særligt attraktivt for ufaglærte over 30 år at tage en faglært uddannelse inden for fag, der mangler arbejdskraft. En række forsøgsordninger, som siden 2016 har understøttet, at ledige påbegynder et uddannelsesløft gennem puljen, bliver gjort varige.

Initiativ: Det er aftalt at gennemføre en stor investering i uddannelsesløftet, så flere ufaglærte ledige bruger krisen til at løfte sig til faglært. Konkret gennemføres seks tiltag:

1. Dagpengemodtagere får i 2020-2021 ret til at påbegynde en erhvervsuddannelse inden for fag, hvor der forventes behov for arbejdskraft, med 110 pct. af deres hidtidige dagpengesats. (midlertidigt tiltag i 2020-2021). For øvrige fag vil et uddannelsesløft – som hidtil – kunne påbegyndes med 80 pct. af den maksimale dagpengesats.
2. Dagpengemodtagere kan fortsætte deres uddannelse, selvom den i varighed strækker sig længere end dagpengeperioden. Sidste del af uddannelsen gennemføres i så fald gennem voksenlærlingeordningen eller på den ydelse, som den ledige er berettiget til (varigt tiltag).
3. Dagpengemodtagere kan tage særskilte dele af en erhvervsuddannelse, for eksempel et grundforløb, gennem puljen til uddannelsesløft (varigt tiltag).
4. Jobparate kontanthjælpsmodtagere, der er fyldt 30 år og er ufaglærte eller faglærte med forældet uddannelse, kan tage et grundforløb gennem puljen til uddannelsesløft (varigt tiltag).
5. Puljen til uddannelsesløft giver adgang til alle erhvervsuddannelser. Herunder uddannelser, som ikke udbyder skolepraktik, for eksempel til slagter (varigt tiltag).
6. Der iværksættes en massiv indsats for i 2020-2021 at rådgive ledige og jobkonsulenter om potentialerne ved, at ufaglærte ledige opkvalificerer sig til faglært gennem puljen til uddannelsesløft og voksenlærlingeordningen. Uddannelsesambassadørerne skal hjælpe ledige med at påbegynde og gennemføre en erhvervsuddannelse, herunder finde en uddannelsesaftale. Som noget nyt får også a-kasserne mulighed for at søge om en uddannelsesambassadør (midlertidigt tiltag).

Faglært gennem voksenlærlingeordningen Adgangen til voksenlærlingeordningen skal styrkes ekstraordinært i 2020-2021 for at ruste flere til fremtiden. Voksenlærlingeordningen giver ledige og beskæftigede, der er over 25 år, mulighed for at opkvalificere sig til faglært. Gennem ordningen giver jobcentret tilskud til virksomheder, der indgår en uddannelsesaftale med en voksen om at gennemføre en erhvervsuddannelse. Virksomheden får tilskud til at betale voksenelevløn i praktikperioden.

Initiativ: Voksenlærlingeordningen bliver styrket, så voksne kan bruge nedgangsperioden i 2020 og 2021 til opkvalificere sig:

1. Beskæftigede faglærte med en forældet uddannelse får adgang til voksenlærlingeordningen i 2020-2021.
2. Kravet til faglærte, om at de skal have mindst 6 måneders forudgående ledighed, lempes til 3 måneder i 2020-2021.
3. Positivlisten for beskæftigede suspenderes i 2020-2021. Det betyder, at beskæftigede også kan påbegynde voksenlærlingeforløb på områder, hvor der ikke er mangel på arbejdskraft, men hvor en arbejdsgiver vil ansætte dem som voksenlærling.

Erhvervsuddannelse for voksne gennem jobrotation Ordningen for jobrotation udvides, så erfarne medarbejdere kan tage en erhvervsuddannelse, mens en ledig vikarierer i uddannelsesperioden. Initiativet viderefører den 1-årige ordning, som blev sat i gang i efteråret 2019. Gennem jobrotationsordningen kan offentlige og private arbejdsgivere få tilskud til at ansætte en ledig – med mindst 6 måneders forudgående ledighed – som vikar, mens en medarbejder efteruddanner sig.

Initiativ: Medarbejdere, som er mindst 25 år og har mindst to års relevant erhvervs erfaring, kan i 2021-2022 tage en erhvervsuddannelse gennem jobrotationsordningen. Hermed videreføres muligheden fra 2020. Initiativet betyder, at en erfaren medarbejder, der er ufaglært, kan opkvalificere sig til faglært, mens en ledig, der er i risiko for langtidsledighed, får tilknytning til arbejdsmarkedet. Initiativet ændrer ikke ved, at den ledige maksimalt kan være ansat i et jobrotationsvikariat i 6 måneder.

Samling, styrkelse og forenkling af ordninger for korte erhvervsrettede kurser For at understøtte en fleksibel omstilling af kompetencer og dermed sikre rekrutteringen til brancher, der efterspørger arbejdskraft, skal ordningerne for erhvervsrettede kurser styrkes og samles. Krisen har vist behov for lynhurtigt at kunne omstille ledige til job i nye funktioner, der er opstået som følge af sundhedskrisen, herunder testning, smittesporing og ekstra rengøring. Derfor skal det være nemmere at få adgang til korte erhvervsrettede kurser, og indsatsen skal styrkes.

Initiativ: Krisen har vist behov for hurtig og fleksibel omskoling, hvorfor der konkret gennemføres fem tiltag:

1. Muligheden for at tage korte erhvervsrettede kurser samles i én regional ordning for alle ledige. Puljen viderefører de muligheder, der tidligere var spredt ud over fem ordninger – og permanentgør de midlertidige ordninger.
2. Der igangsættes et forsøg i 2020-2021, hvor dagpengemodtagere har ret til at gennemføre udvalgte kurser som seks ugers jobrettet uddannelse fra første ledighedsdag.

3. Branchesamarbejdet om opkvalificering styrkes gennem flere VEUkoordinatorer i 2020-2021.

4. Varslingspuljen udvides i 2020, så afskedigede som følge af krisen hurtigt kan omstilles til nye jobåbninger.

5. Der sættes massivt ind på at sikre, at den stigende ledighed udnyttes til at rekruttere arbejdskraft til byggeriet af Femern Bælt-forbindelsen.

Kompetenceløft til corona-job For at sikre tilstrækkelig arbejdskraft her og nu til at løse nye jobfunktioner i forhold til den akutte Covid-19 situation, skal der udvikles og tilbydes relevant formel efteruddannelse af kortere varighed inden for eksempelvis testopgaver, smittesporing og hygiejne.

Initiativ: Børne- og Undervisningsministeriet, Uddannelses- og Forskningsministeriet og Justitsministeriet vil i samarbejde med regioner, kommuner, udbydere og videregående uddannelsesinstitutioner vurdere behovet for nye kurser og igangsætte formel kort efteruddannelse.

Uddannelse efter fratrædelse Kompetencefonde skal kunne støtte op til fem ugers uddannelse efter fratrædelse. Muligheden skal være gældende i op til tre måneder efter, at borgeren er fratrukket og borgeren skal efter fratrædelse kunne deltage i uddannelse på en højere ydelse end dagpenge.

Initiativ: Der igangsættes et arbejde med at konkretisere en mulig model for udmøntning af parternes forslag fra OK20 om uddannelse efter fratrædelsen.

Styrke borgernes basale færdigheder Indsatsen for at identificere og støtte ledige og beskæftigede med manglende basale færdigheder styrkes via nye læse-, skrive- og regneambassadører.

Initiativ: Indsatsen skal være med til at sikre, at virksomheder, jobcentre og a-kasser har de rette kompetencer til at identificere de borgere, der har behov for en læse-, skrive-, regne- eller ordblindetest, og motivere dem til at deltage i kurser, der kan forbedre deres basale færdigheder.

Grundlæggende it- og engelskkompetencer til flere FVU-digital (Forberedende voksenundervisning) og FVU-engelsk åbnes for alle i arbejdsstyrken (ledige og beskæftigede), og kravet om, at fagene kun kan udbydes som virksomhedsrettede forløb, fjernes. Udbredelsen af digitale løsninger i offentligheden og på arbejdsmarkedet skaber et behov for, at alle borgere besidder grundlæggende it-færdigheder.

Initiativ: Udvidelsen af fagene retter sig mod, at alle i arbejdsstyrken (beskæftigede og ledige) får adgang til fagene fremover.

Grøn omstilling og opkvalificering Regeringen igangsætter et tværministerielt arbejde, der skal vurdere behovet for nye tiltag til, at efteruddannelsesindsatsen matcher en kommende efterspørgsel efter grønne kompetencer.

Initiativ: Fokus vil særligt være på den grønne omstillings betydning for nye teknikker, jobfunktioner og kompetencer, som opstår mellem og på tværs af eksisterende brancher og faggrænser.

Styrke og forlænge trainee-ordningen Manglende erhvervserfaring kan være en barriere for, at dimittender kommer i job. I trainee-ordningen hjælper a-kasserne nyuddannede i job gennem en håndholdt indsats. Ordningen udløber i juni 2021. I lyset af den ekstraordinære situation, som arbejdsmarkedet står over for, udvides ordningen økonomisk i 2020. Samtidig forlænges trainee-ordningen frem til 1. juli 2022.

Initiativ: Med ordningen får ledige dimittender målrettet cv-vejledning og konkret erhvervserfaring gennem et kombineret forløb med faglig opkvalificering og virksomhedsrettede tilbud.

Lige adgang til certifikatkurser i AMU (Arbejdsmarkedsuddannelser) Der vil være lige adgang til certifikatkurser i AMU i 2020-2021. *Initiativ:* Personer med en uddannelse ud over faglært niveau får adgang til certifikatkurser i AMU på ordinære vilkår i 2020-2021, så der kun skal betales almindelig og ikke fuld deltagerbetaling. Formålet er at skabe en højere grad af jobsikkerhed og bedre muligheder for jobskifte for alle.

Graduate-programmer til nyuddannede Der afsættes midler i 2021 til graduate-programmer, der skal sluse nyuddannede kvalificerede ledige ind i små- og mellemstore virksomheder. Mange store virksomheder anvender i dag graduate-forløb som en vej til at rekruttere kvalificeret arbejdskraft blandt nyuddannede akademikere. *Initiativ:* Der afsættes midler i 2021 til en pulje målrettet graduate-programmer for nyuddannede.

Kompetenceløft til iværksættere Danske iværksætteres forventninger til deres virksomheders udviklingsmuligheder er udfordret af, at iværksætterne mangler viden om udvikling af deres virksomheder.

Initiativ: Der reserveres midler i 2020 og 2021 til en pulje, der skal sikre opkvalificering af iværksættere, hvor der er behov.